

Prenumeratiunile se fac la toti dd. de la d'nti a-i nostri, si d'adreeptul la Redactiune: **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde sunt a se adresá si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea s'eu speditiua câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra oel anonime nu se vor publicá.

Pentru anu noie si alte comunicatiuni de interea privat — se raspunde cate 7 or. de linie, repetiriile se fac cu pretiu scadiut. Pretiu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

ALBINA.

Pretiu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	8 fl. a. v.
diugetate de an	4 " "
patrariu " "	2 " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	16 fl. v. a.
diugetate de an	8 " "
patrariu " "	4 " "

Viena 20 jan./1 febr. 1867.

Din Pest'a vine scirea ca emisii romani cu emisii din partea serbilor s'au inuoiu si au statoritu unu proieptu de lege comunu pentru asigurarea natiunalitatiloru nezmagiare din Ungaria. Proieptulu intregu u numai mai tardu lu vom poté comunicá c'acatoriloru nostri.

Pre candu comisiunea dietei in cestiunea natiunalitatiloru abid da semne de esistintia, comisiunea pentru afacerile comuni continua lucrarile sale cu o rapediune ce se poté splicá numai din aceea cercustantia ca magiarii ascépta ca, d'elocu ce comisiunea va fini lucrarile si si le va predá dietei, ministeriulu ungu r'escu se se si denumésca. Deci infintiarrea ministeriului e indemnulu de atat'a d' diligintia pentru comisiune. A séra la 7 ó: óre, debaterile comisiunei de 67 inuair intasera pana la alinea a 40 den proieptulu subcomitetului. —

Resultatulu de pana acum alu alegeriloru dietali in tierile din cóce de Laita, nu mai lasa indoiéla despre actulu ir intregu. In provincieile curatu nemtiesci inuvinsera contrarii senatului imperiale si extraordinariu. In Boemi'a si Galiti'a triu umfulu e alu partitei aplecate a intrá in venitoriuulu corpu consultativu alu unei diugetate de imperiu.

In Bucovin'a, alegerile si-vor luá decursulu numai cu inceputulu septemamei venitorie. Spre nefericire, in senulu acestei tierisióre romane esiste o partita federalista, carea amesuratu programulu federalistiloru, tinde la anessiunea acestei tieri la Galiti'a, ruinandu astfelu drepturile antice ale tieriei, restituite si esserciate de nou prin autonomi'a de la diplom'a din optobre. Acésta partita, in a careia frunte — de trei ori dorere! — stau si nisce barbati nascuti din sange romanu, misca tóte pietrile pentru a dobandi in favórea loru resultatulu alegeriloru dietali, pe candu din partea romana natiunale n'avemu sciri despre pregatiri de ajunsu pentru a impedecá pe federalisti in planurile loru. Se sperámu in geniulu celu bunu alu Bucovinei, in preceperea descépta a romanului bucovineanu, care va sci se incunjure curs'a ce i se va pune, si eventualminte va sci infrange incercarile de amagiri ori seduceri. Sesiunea ultima dietala indegetá apriatu pre acei barbati cari astadi sunt federalisti, mai ieri pareau dualisti, va se dica bolescu de o confusiune politica cu privire la programele partiteloru mari din imperiu. O natiune, in consciinti'a drepturiloru sale castigat si esserciate, nu poté alergá dupa ómenii confussiuniloru, cu atat'a mai vertosu nu poté face acésta in momintele critice ale presintelui, candu se tratéza despre sórtea venitoriei reorganizatiuni constitutionali a monarchiei. Risiculu, la intreprinderile private, une ori se poté incuviintiá, nu inse asié si la cele ce atingu o natiune, o tiéra, cáci ael nimene e indreptatitu a pasí pre unu terenu mai putienu favorabile de catu cestu actuale, fie

acelu terenu ori catu de promitiatoriu de sperantie in venitoriu. — Pana nu ni se va demustrá contrariulu, vom presupune ca fie care candidatu romanu de ablegatu candu va incepe a-si rostí credeulu seu politicu, nu va lipsí a-si pune totodata man'a la inim'a sa de romanu. —

Diariile si opiniunea publica in Franci'a incepu a-si manifestá totu mai apriate simpatii pentru reformele prochiamate de Imperatulu Napoleone. Organulu guvernului adauge din parte-si ca regimulu inca are intentiune a le splicá si aplicá aceste reforme intru intielesu liberale. In corpulu legelativu se restitue éra si tribun'a, cea atat'a de stimata in ochii Franciei, si cu dreptu cuventu pentru ca acolo si-are insemnetatea sa istorica.

Ca unu ce caracteristicu pentru opiniunea publica, gasimu in „K. Z.“ parerea unui ablegatu din majoritatea camerei (partit'a guvernului) care se pronuncia: „Candu Imperatulu dechiará ca a sositu momentulu pentru coronarea edificiiului, atunci impartí premie tuturor acelor'a cari nu vreu a se face aperiatori neconditiunati ai politicei regimului; monarculu dede a se precepe fora de indoiéla cumca critic'a si-are partea sa cea buna. Noi am esitu din ortodossi'a nedisputabila a politicei imperatesci, si intrámu in imperiulu scrutariloru libere; noi fuseramu ortodosii cari urméza unei dogme ce nu poté fi miscata, acum'a deveniramu cugetatori liberi, cari essamina spiretulu si nu se impedeca in litere.“

Ne-am insielá daca am presupune cumca Franci'a in momintele presinti e atat'a de ocupata in afacerile sale interne, in catu se nu-i mai remana timpu pentru cele externe. Toem'a vedemu cumca nai'a francésca „La Sentinelle“ pléca catra archipelagulu grecescu. Se poté ca nu are missiune politica, ci numai cea umanitara se i-o atribue „La France“, de a primí pre cei raniti, a dá scutu nefericitoru rescolati goniti de armat'a turcésca. Dar atat'a e securu, ca acésta despusetiune a guvernului francescu dovedesce ca a paresitu in catva politic'a de mai nainte, de a ignorá cu totul esistinti'a rescólei.

Pre catu ne imbucura acestu pasiu alu Franciei, pre atat'a ne supera situatiunea Candiei, precum o vedemu descrisa intr'o corespundintia din Atena a diariului „Times.“ Conducatoriul rescolatoru se cérta intre sine chiar si in fati'a Turciloru, si pre candu insemiintiéza invingeri nóue, ei sunt cei batuti. Clerulu innaltu e de partit'a turcésca, precum adeveresce o epistola a eppului de S. Basili catra Mustafa-Pasia, prinsu de catra rescolati, si prin care eppulu invitá pre Pasi'a a derimá monastirea Arcadi, vét'r'a conjuratiunei. Dorinti'a eppului, precum scimu, s'a implinitu. Spesele de resbelu ale Turciei constau din imprumutele banchieriloru greci din Constantinopole.

Intre asemene cercustantie, veri cine va trebui se recunósca cumca suatulu datu Turciei de catra d. Beust mi-

nistrulu de externe alu Austriei, de a usiorá sórtea crestiniloru din imperiulu turcescu prin introducerea unei justitie mai bune si mai rapede, prin amelioratiuni administrative etc. din terminii sei generali n'a potutu se tréca la casuri speciali. Mirare ca o parte a diaristiceí nemtiesci crede ca nu e bine a secundá neci acestui suatu. Asié „N. Fr. Pr.“ in nrulu seu de astadi, incérca a demustrá ca pentru Austri'a nu e consultu a indemná Turci'a la multiamirea tuturoru poporatiuniloru ei, pentru ca presupunendu ca cutare potere straina e indreptatita la asemene suaturi, chiar Austriei i s'ar poté intemprá toem'a asié unu casu, daca d. e. Prussi'a ar vení cu pretensiunea ca reconstituirea Austriei se se intemple pre bazele multiamirei tuturoru natiunalitatiloru. — Va se dica, acestu organu nemtiescu, in entusiasmulu seu dualisticu, nu se rusina a purcede din presupunerea ca reconstituirea constitutionala a monarchiei n'are se tiena socóta de interesele tuturoru natiunalitatiloru. Adeveru e ca noi si pana acum'a am esperiatu in fapta cum unii politici nutrescu atare convingere, dara a o si pronuncia apriatu si in publicu, la acésta inca nu s'a deositu nimene, fie cine a sentitu in sine unu indemn mai nobile de catu se se desbrace de totu ce se numesce moralitate. —

Domnitoriulu Romaniei a sositu alalta ieri in Iasi, unde poporatiunea lu primí éra cu entusiasmu. Inca pre timpulu petrecerei Domnitoriului in fóst'a capitala a fóstei Moldove, se ascépta sosirea principelui Federicu de Hohenzolern, fratele Mariei Sale.

Camer'a a statoritu ieri bugetulu ministrului de finantie si acelu de resbelu.

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 29 jan.

(†) Presiedintele casei C. Szentiványi fu rogatu din partea unoru deputati ca se tiena siedintia pentru ca diet'a se decida in privinti'a trimiterei anticatiloru din museulu natiunалу(?) la espusetiunea de la Paris.

Mai nainte se cetí epistol'a lui Kubinyi directorulu museului, in carea aréta ca primindu protestari din partea mai multoru deputati ca fara scirea dietei se nu trimite anticatiele anintite la Paris, a cerutu in privinti'a acésta informatiune de la locutieninti'a consiliului regiu din Buda, care numai de catu ordiná, ca trimiterea anticatiloru deocamdata — se suspinde.

Cetindu-se acésta epistola si ordinatiunea consiliului, Szentkirályi propuse ca diet'a se decida cumca dreptulu de a despuene despre museulu natiunálu e alu reprezentantie tieriei. F. Deák dice ca daca diet'a ar oprí trimiterea aceloru obiecte pretiose la accaespusetiuneeuropéna, poté ca lumea civilisata ar luá acca in nume de reu, deci e de parerea ca se trimite inse mai nainte de tóte comisiunea insarcinata cu adunarea obiectelor destinate la acca espusetiune se faca dietei o aretare ca sub ce conditiuni, garantie si supravegiare se se trimite acele si candu se va face acca aretare diet'a se va esprime ca se concéda trimiterea loru séu ba.

Acésta vorbire se primí cu aplause mari.

In fine Paulu Jámbor mai face si acca observatiune, ca daca se vor trimite anticatiele museului, acele nu sub firm'a Austriei, ci sub a Ungariei se ocupe locu in espusetiune.

Ne mai fiindu nici unu obiectu, siedinti'a cu aceste s'a finitu. Siedinti'a venitorie va fi in 4 februaru.

Buda-Pesta in 17/29 jan.

(a) Dle Redactoru! Amesuratu ingagiamentulu meu, de cate ori Ti-am scrisu in obiepte politice si chiar natiunale, pre cari cu asemenea le tieniu de politice — mai cu séma, candu natiunalitatea e puntulu de radiumu alu miscariloru celoru mari, totdeun'a m'am straduitu a fi obieptivu, éra fatia cu persónele séu partiele — neutralu; deci voui înceroá se tieniu acésta atitudine si asta data, candu vinu a-Ti reportá asup'r'a unei teme de importantia enorme, asup'r'a impresiunei ce fecera proste totu debaterile de a séra in comisiunea dietei pentru afacerile asié-numite comuno.

Se scie, ca siedintiele acestei comisiuni, care se compuse de 67 membri, dar care acum dupa ce unulu din membri-i repesá, éra doi depusera mandatululu, custa numai din 64 membri, — dupa conclusulu seu, despre care s'a reportatu la tempulu seu si in „Albina“, sunt publice, prin urmare si discusiunile ei, obieptu alu publicitatei.

Acésta pretrimitendu adaugu, ca-mi pare pre bine, ca nu sum magiaru si nu me somtiu de felu in pelea magiariloru, cáci altmintrelea dupa spériintie ce facui a séra, m' asié semí forte neodihnitu, ba chiar — nefericitu, si — n'asié fi in stare a tienie cumpen'a neutralitatei.

S'a deschisu siedinti'a, in sal'a cea mica a palatulu academicu — la 5 óre prin presiedintele contele Juliu Andrassy, si — ca s'o spunu numai de catu, s'a incheiatu puntu la 8. Dupa cele formale, si dupa-ce Colomanu Tisza „pentru usiurarea debateriloru“, retrase proieptulu minoritatei subcomisiunei, P. Nyáry, unulu dintre corifeii stangei, fece si motivá propunerea, ca comisiunea se nu se lase in pertratarea proieptului subcomisiunei asup'r'a afaceriloru comune, pentru ca acésta ar fi o lucrare prejudiciósa, la care diet'a, prin urmare si comisiunea dietei n'aru avé dreptu si competintia nainte de restituierea in fapta si intréga a constitutionei, adeca a legiloru din 48. — Acésta propunere dlu Deák o combatú asié-dicendu cu trei cuvinte, spunendu adeca, ca comisiunea esie esmisa de dieta ca se lucre. Prin atat'a cestiunea fu decisa; maiortatea precumpenitoria, de carea dispune dlu Deák, respinse propunerea lui Nyáry, pentru carea nu se scolaru, decatu vr'o 14 partisani.

Acum col. Ghiezy pretinso debatare generala, adeca asup'r'a principiiloru proieptulu de pre tapetu, si — la semnalulu datu de catra Deák, maiortatea avú grati'a a-o concede. Acésta se neinse acusia din partea stangei cu o energia si o consecintia atatu de apriga, in catu ascultatorii stáu uimiti si se n'trebau, ca — óre ce vor ómenii opusetiunei? dóra nu vor fi crediendu, ca ar fi ei in stare a cutrierá, séu plane a sparge maiortatea cea pre compacta si disciplinata?! — Respunsulu lu dederu unii matadori ai stangei destulu de respicatu, provocandu-se la vócea consecintiei si la detorinti'a convingeloru loru. Ar fi unu lucru pre lungu a intrá cu de amenuntulu in ideile si argumintele, ce se desfasiurara prin corifeii opositiunei, ajunge a spune, ca acelea sunt pre catu de fine, pre atat'a de patrunditorie, si ca ele néga bas'a operatulu subcomisiunei cu tóte deductiunile si consecintiele, pretindendu asié-dara delaturarea lui, éra de basa: *uniunea personale pura*, cu alte cuvinte — *dualismulu puru*. — Din partea maiortatiei éra numai dlu Deák s'a scolaru a-i combate pe infricosiatii opositiunali, dar éra nu cu arguminte, cum avea datina a face mai nainte pana a nu devení politicu atatu de mare, ci — prin simpl'a observatiune, ca

tóte cate le adusera contrarii acil in generalitate, totu atá'a de bine se poteau aduce la pertratarea „punturilor speciale. Maioritatea i aplause si desbaterea generale fú — decisa si incheiata.

Totu asemenea de energica si apriga disputa incepú si sustienú stang'a la desbaterea speciale, anume la punctulu 1 si 2 din operatulu subcomisiunei si acil i succése a ingagiá si din partea contraria pe mai multi si a-i aduce se intre chiar in discussiune seriósa. In vié'ta mea n'am asistatu la desbateri mai interesante si — anta'ta óra me convinsei, cá intre stang'a si drept'a esistu diferentie esentiale de pareri si — dóra si de scopuri.

Punctulu de disputa, spunendu-lupe scurtu si prè simplu — e: *daca in articulu I si II din 1723, adeca in asiè numit'a „santiunea pragmatica“ se cuprinde obligatiunea Ungariei de a aperi' cu armele sale pre cele-lalte tieri ale imperiului Austriei?* — Deákistii dicu cá se cuprinde — nu explicita, dar implicita, fiindu cá Ungari'a e indetorata a aperi' pre domnitoriulu comunu si tóte posesiunile lui; — opozitiunea din contra, anume Ghiczy cu niscari argumente, distinctiuni si definitiuni atatu de fine, in catu — cu iertare fie disu, prè putini le vor fi preceptu bine, — néga acést'a. Euvoiu se atingu acil numai atá'a din acele fine argumente, catu potu atinge in scurtu si usioru de preceptu. Dicu matororii opozitiunei, cá — *alt'a e a aperi' pre domnitoriulu si drepturile lui in anumite tieri, si éra si cu totulu alt'a — a aperi' tierile acele cu popórele, cu interesele lor, asemenea: alt'a e a tractá cu domnitoriulu absolutu castapenulu acelor tieri, si éra si cu totulu alt'a cu legelatiunile acelor tieri; — daca cea d'antia se cuprinde in santiunea pragmatica, a dóra — nu e iertatu a o deduce, fiindu e autonomiei Ungariei absolutu strica-ciósa; éra obligatiunea de aperi' pentru tierile Austriei ereditarie — o data cu capulu nu e iertatu a o concedo din santiunea pragmatica, daca nu vom se ne facemu partasi dupa dreptu la tóte detoriile de statu contrase fora scirea si invoirea nóstra (!). — In lupt'a acést'a a intratu si Deák cu argumente, dar argumentele lui intru adeveru au fost fórté slabe, cáci elu, fiindu vorb'a de punctulu dreptulu, provocá la abuseri. Multu mai bine a aperi' punctulu de manecare alu maioritatii dlu Pavélu de Somsich cu argumente de oportunitate. Ajunge cá maioritatea dlui Deák, desi acést'a se 'ndepartase din mediloculu ei, votá mortisiu pentru testulu proiectulu, in catu unu romanu deákistu din comisiune adresandu-se altuia opozitionalu eschiamá: ai vediatu ce bine disciplinati suntem noi!*

Cu primirea primelor dóue puncte din operatulu comisiunei s'au decisu caus'a intréga — pana la modalitatea procederei prin delegatiuni, fiindu cá mai tóte cele lalte puncte sunt consecintiele interesului si obligamentulu cuprinsu in primele dóue puncte.

In siedinti'a de astadi a comisiunei, ténuta de la 12 pana la 2¼ óre, s'a continuatu totu cu asemenea viu interesu desbaterile si s'au primitu proiectulu subcomisiunei fora vr'o modificatiune pana la punctulu alu 8. Acil a facutu deákistulu Goro vé unu emendamentu neesentialu, care chiar pentru acést'a póte se se si primésca. E de insemnatu cá stang'a séu opozitiunea nu face nici unu emendamentu, ci combate numai totu punctulu, voidu ca a stricá totulu si a nu recunóse nemié'a. D'alta parte Deákistii grabescu ca manati cu biciulu — a trece iute preste totu proiectulu, ténendu ei de securu, cá cu primirea aceluia — ministeriulu ungurescu e castigatu ga'ta. Vederemo; atá'a inse bate tare la ochi, cá doi Deákisti nu prè ambla dupa argumente si capacitari, ci — decidu, asiè oblu cu numerulu.

In fine, revenindu pre unu minutu si la alo nóstre proprie, am se-Ti facu conoscutu, Dle Redactoru, cá reuniunea deputatiloru serbi a si inceputu a desbato *proiectulu cumunu* in privinti'a nationalitatiloru si limbeloru si pana poimane crede cá va fi in curatu, (ga'ta? Red.) éra a-i nostri numai astadi dupa amédiadi vor incepe si ei a se 'nticlege, apoi dupa aceea se vor intruni ambele nationalitati pentru desbateri comuna. Caus'a intardiarei in partea romaniloru e, cáci lipsescu mai multi de aici si — des' chiamati, inea nu se infatisiara.

De pre dealulu Domnica in Cernauti, ian. 1867.

(Urmare din nr. 3.)

Inaltulu presidiu alu tierii denéga asiadara cu resolutiune, cumca óre-cari dirigatori politici ar fi defaimatu pe óre-cari preuti bucovinini de ritulu ortodosu de ilealitate. Luandu inse in privire firca cea seriósa a lucrulu de carele este aici vorb'a precum si energi'a cea rara a preutimii cu care acést'a si porni, de a si aperi' onórea cea atacata, apoi Inaltulu presidiu c. r. neci nu potú alta politica se imbratisiedie decum se urmedie dicerii „prima regula negare est,“ precalculandu inea si urmarile cele triste, ce ar fi resultatu pentru defaimatori din descoperirea numeloru lor. Cu adeveratu paritesece s'au portatu inaltulu presidiu catra acestia! Dara daca nu este dreptu cumca mai multi preuti fura negriti de ileali, apoi ce intielesu se aiba cuvintele presiedintelu tierii rostite cu ocaziunea jurarii consiliariloru consistoriali catra episcopulu, ca Acest'a se ice sem'a asupra miscariloru preutimii? Inse inea si alta data dete presiedintele tierii pe fatia adeverulu negritii de ilealitate a unui preutu, cáci candu acést'a in timpulu mai din urma i se infatisiá si luandu vorb'a despre negrire, voidu a se purificá, presiedintele nereculegendu-se indata, pripitu i rosti acelu preutu „gerade desswegen habe ich nach ihrem Nahmen gefragt.“ Ce tendintia se aiba mai departe faimele cele despre negrire respandite in tóta tier'a? Ce intielesu se aiba ascurarile unoru ómeni mai mici, data cu

cugetu bunu, cumca cutarele protoru l'a inegrutu pe cutarele preutu de ilealitate? Ce se insemne die si epistolele cele anonime indreptate catra unii dintre acei preuti descoperindu-se lor din bunavointia cu ascurare despre adeveru negritia de ileali, in spitálu cumca ar fi subscrisu o adresa de lealitate catra principele Romaniei? — In urmarea tuturor acestoru premerse suntemu nevoiti de a aseri' adeverulu resultante din proverbulu „unde nu arde focu, fumulu nu ese,“ adeca: daca n'ar fi fostu negrire, presiedintele tierii n'ar fi avutu cauza, ca se-lu faca pe episcopulu tierii luatoriu de sóma la miscarile preutimii si n'ar fi rostitu in intielesulu negritii cuvintele mai sus citate catra unulu din acei preuti nevinovati; mai departe unii din cei versati, inse cu cugetu bunu n'ar fi descoperitu acést'a respectiviloru preuti, sciindu ei bine, cá-si potú periclitá si venitorulu; si in urma epistolele cele anonime inea n'ar fi fostu provenitu.

Judece lumca! ori de este acést'a asiá, ori ba. Inse dica lumca, ce va vré, noi sustienemu cu taria cá prin acést'a descoperire negativa a presidiulu tierii nu numai cá nu i s'a facutu indestulu preutimii ci prin circulariulu episcopescu i s'a datu ei mai vertosu indecomunu de conoscutu, cumca lealitatea ei este in publica trasa la indoicla. — De la lealitatea cea constatata a preutimii inaintea tronulu Maiestatii Sale, alu prè amatulu nostru Imperatu, aterna inse prosperarea causeroru nóstre coloru besericesci si nationalu: dara nefiindu acést'a acolo inea constatata neci prin circulariulu Escelintiei Sale a episcopulu si neci prin descoperirea cea negativa a Inaltulu c. r. presidiu alu tierii, care este conoscuta numai intre tiermii tierii, ba cine scie, ori de n'a ajunsu acést'a defaima asupra preutimii bucovinene si la treptele inaltulu tronulu mai nainte de ce se vina preutimea la conoscentia ei, — apoi necesitatea este prè urgente, ca se se substérna Maiestatii Sale Imperatulu o adresa de loialitate din partea intregi preutime gr. or. bucovinene in care adresa se se amintésca cu accentuatiune caus'a, care a intetitutu preutimea spre acést'a devenindu in acestu modu adres'a o plangere a preutimii pentru cá i s'a atacatu simtiulu celu mai santuce-lu nutresee ca catra inalt'a casa domnitóre si rogandu-si bratiulu celu poternicu alu Maiestatii Sale spre pedepsirea si amutirea calumniatoriloru. Tocm'a prin acést'a fapta si-va cfeptuá preutimea satisfacerea cea receruta; toema prin acestu pasu va aratá preutimea gr. or. a Bucovinei si acea energia morala, fatia cu care vor trebui se tremure acele inime dusmanóse, cari prin defaimarea celoru nedefaimabili cauta adeven' curati si iebiti inaintea regimulu, éra pre noi inegrindune fara de temeu si inveninandu-ne inimele. Séu credeti SS. Vóstre, preutiloru bucovineni! cá intrelasandu acést'a plangere catra Maiestatea Sa, defaimatorii nostri de acum'a nu vor abá mane-poimane chiar in circulariulu episcopescu temeu, de a ne negri éra si in catu vor poté se iscodésca, cá episcopulu inpreuna cu

presidiulu tierii intr'unu modu indireptu ne-at indemnatu spre loialitate. Deci cum veti aterna prè onoratiloru preuti asiá veti si dormi; dac veti lasá se ve sfartice lupii, ve vor si sfartica cáci va fi spre folosulu lor; éra centrulu regimulu, fiindu departe de noi si cugetandu-i pe calumniatorii nostri de credintiarii sei, in urma numai lor li se va aplaudá, si acést'a cu totu dreptulu, pentru cá noi am tacutu, casí candu am fi consentitu la barfelele, cu cari furam improscati. Cugetati apoi mai departe, prè onoratiloru preuti! cá sub o atare imprejurare nu nu mai persón'a patimesce; dara mai vertosu in tré'ga beserica si natiune, séu prin vitrig'a tratare a acestora, patimesce inea-si persón'a individuala, care este representátórea lor. — Dixi

Naseudu, 16 diec. 1866.

Dein caus'a unui morbu, ce me ténú legatu de patu in totu decursulu luniloru optebre si noemvre 1866, numai in dilele acestu voni' la conoscentia unui articlu din nr. 77 alu „Albinei,“ in carele Domnulu „profesoru gimnasiale si Asesoru consistoriale Leon Pavelca“ replica la articulu publicatu mai nainte in „Albina“ — precum sciu nu de mine — si atingatoriu de nepiacerile ce le avuiu cu Rev. D. Vicariu Gregoriu Moisilu. Dacu dlu „prof. gimn. si ases. consist.“ in articulu seu remane prè langa scopulu, ce si-lu propuse, a respunde „pre scurtu“ numai, in catu se face amintire de persón'a sa, „lasandu „critisarea corespundintie celoru „mai multi granitieri“ altoru „persóne mai competente“ atunci nu n'asiu fi vediatu indemnatu a luá péu'a spre aperi' de óra-cá partea respectiva a articulu Dsale nu meritu nice o atentiune séu considerare. — Dlu adeca nu néga, cá fiindu provocatu din parte-ni a se esprime asupra resultatulu exameneloru dein religiunea propusa de Rev. D. Vicariu G. M. tacú tacerea pescelui, éra causele, ce le aduce pentru tacere, sunt asiá de usióre, incalcite si nefundate, in catu Dlu „prof. gimn. si ases. cons.“ facea mai bine a si-le téné pentru Dsa cáci ne aduce aminte dis'a: „se fimu cu vorba.“ Se audimu numai!

Dsa tacú in Comitetu

a) pentru cá „de catu a vorbi' vorbe vatematórie si nesocotite, a vrutu si vré mai bine a tacé“ — va se dica, Dlu „profesoru gimn. si ases. cons.“ vorbesce séu vorbe vatematórie si nesocotite, séu — tace; a troi'a nu scie! cáci dac mai scia ceva, atunci potea se-mi respunda cá am séu nu am dreptu — alt'a n'am cerutu l'fresce, a afirmá asertiunea mea, precum cer adeverulu, nu vru, a o negá nu potú. — T multiamescu inse Dle prof. cá inea acum'a in „Albina“ recunosci, cá essamenele dein religiune au fostu slabe!

b) Dlu „prof. gimn. si ases. cons.“ nu-mi respunde in comitetu, cugetandu, cá „prin tacere“ a respinsu „calumni'a“ mea.

Despre „calumni'a“ voiu vorbi' mai la vale, acum se remanemu la „tacere.“

FOISIORA.

Sórele si Lun'a

séu

Jan'a Cosinziana.

I.

Plecat'a santulu sóre
Si elu se se 'nsóre, —
Sóre luminatu
Trupu far' de pecatu,
Plecase plecá
Si caletoria
De vr'o nóe ani
Totu pre nóe cai,
Susu in nuorisiori
Josu in muntisiori,
La capetu de ceriu
La margini de mári,
Si pre valcióre
Si prin satisióre,
Si candu a ajunsu,
Caii i-au repusu,
Si se scoboriá
Si elu cá affá
La casa curata
Féta mandra nalta
Pe draguti'a Jana,
Jana Cosinzana

In resboiu cum siede
Si ea bine tiése,
Panza de matasa
La margini cu firu,
Flori de trandafirul!
Si elu candu intrá;
Buna diu'a! 'i dá
Dupa multiamitu
Aste i-a vorbitu:
„Tiese Jana tiese
Covóre pe mese,
Bine te gatésece
Si ti ispravésece
Nunt'a ta sosésece, —
Se-mi fii socióra
Dalba sorióra!“
Jan'a se mirá,
P'urma 'i graiá:
Sóre luminatu
Trupu far' de pecatu,
Eu n'am auditu,
Nici n'am pomenitu,
Sóre, cá se 'nsóra
Si se ia pe sora?
Sora dupa frate
Nunta cu pecate! —
Atunci me-i luvá,
Si ne-om cununá,
De faci pan' la ceru
Scari de luminari,
Dupa gandulu meu, —
Santulu Ddieu
Se ne vamuiésca,

Se ne slobodiésca,
Se fie iertate
A nóstre peccat!“
Sor'a cá credea
Cá elu n'a poté!

II.

Sóre luminatu,
Trupu far' de pecatu,
Candu a auditu,
Cá s'a opintitu,
Si elu cá facea,
Jan'a, ce-i dicea,
Si 'n ceru se suiá,
Domnulu graiá:
„Se me vamuiésce
Se me slobodiésce,
Se-mi iau sorióra
Pentru socióra!“
Glasu se audiá
Sórelui graiá:
„Nu te vamuiésce, —
Nu te slobodiésce,
Cá eu n'am vediatu,
Nici n'am auditu,
Sóre cá se 'nsóra
Si se ia pe sora. —
Altu drumu se-ti apuci,
Si se mi te duci,
La mosiulu Adamu
Cá e omu vielónu,
Póte te-a 'ndreptá
Si te-a cununá!“

III.

Sórele plecá,
Raiu 'nchisu érá, —
Mosiu Adamu veniá
Raiulu descuniá,
Prin raiu 'lu bagá, —
Sórele vedea
Mesele intinse
Cu faclii aprinse,
De santiocolite
Fete curatice
La capu inflorite.
Sórele vedea,
Si se bucurá!

Tóta lumea tiene, că „cine tace, afirmă,” numai Dlu prof. gimn. si as. cons. Leone Pavela crede den contra. Lasămu-lu so crédia!

c) Si tacú, pentru că „a califică progresulu Dlu Vicariu ca profesoriu si catechetu inaintea Comitetului, diu nu erá eu cale si nice — onestu — , căci a judecă preste abilitatea unui individú, care impreuna cu densulu colucra ca alesu de íntregu comitatulu in corulu profesori-ale nu e competenția s'a, ci a deregatoriilor scolastice supreme,” era daca acést'a ar fi si facutu-o Dsa, ar fi fostu — vórbe in ventu, fora valóre, pe care nime nu ar dá nice unu banu reu.” Marturiseacu, că acestu conglomeratu de cuvinte nu-lu precepu prè bine: nu aflá cu „cale” si „onestu,” pentru că nu se semtú „competentú!”

Dar apoi cine se fie competentu, daca nu unu „profesoriu colega?” Si apoi in conferintie esti competentu Dle prof.? séu dóra taci si acolo? Mergemu mai încolo!

Dlu prof. gimn. si asces. cons. e competența a judecă a supra Dlu Vicariu numai „între 4 ochi” séu numai candu lu lauda, cum face acést'a si in articolulu seu, delocu dupa ce si mai repetescedata ncompetenția, dicendu, ca „insusi a recunoscutu den materi'a propusa cu tóta deligintia de catra Dlu catechetu, cumca a corespunsu mai pre sus (!!) obligatiunei sale.”

In fine comitetulu e „patronulu” gimnasiului, si ca atare are lipsa de informari drepte! Te asecura Dle prof. gimn. si as. cons. că numai de la Dta depindea, ca cuvintele Dtale se nu fie „vorbite in ventu, fora valóre, bani rei.”

d. Dsa tacú in fine din „reverintia catra Dlu Vicariu si meritele sale pentru distriptu.”

Reverintia e o virtute, acést'a e dreptu; inse i o lasu Dlu preutu si ases. cons. a judecă, că pana unde are se mérgea reverintia catra unu omu? si: vatema-se dens'a prin marturisirea adeverului? Despre merite pe scurtu mai la vale.

Éca causele ce ni le descopere Dlu prof. gimn. si as. cons. Leone Pavela, pentru tace-rea densulu in comitetu si eredu, că ori cine va vedé că Dsa a vorbitu (in Albina) ca se „fie cu vorba” séu, ce e totu atata împinsu de „împregiurari,” asiá dar fora convingere despre ecle vorbite.

Daca pentru acést'a parte a articolului Dsale i sum detoriu cu recunoscutia, apoi nu potu trece cu vederea cealalta parte in carea mi arunca cu o usiuretate supradiatóre „calumnia si infamia” fatia cu íntregu statulu preotisceu. Séu că Dlu prof. gim. si ases. cons. n'are nice ideea despre insemnarea acestora cuvinte, séu că Dsa se face insusi vinovatu de aeste fapte negre.

Dle prof. gimn. si ases. consist.!

Dta ai fostu — de nu gresiescu — si unu anu in academi'a juridica dein Sabii; acolo dóra vei fi auditu, că a calumniá insemnă: „Celu ce denuncia pre cine-va la autori-

tati pentru o crimene nascocita, ori l'inculpa asiá, in catu inculpatiunea acést'a ar poté dá ocaziune de o cercetatiune formale din parcea autoritatiloru asupra acusatului, séu celu pucinu de luare de informatiuni despre densulu, comite crimenea de calumniá,” — si prin urmare că calumniá e crima; éra cuventulu „infamia” temendu-ne că nu-l'ai auditu in Sabii. trebuc se ti-lu esplicu eu asiá: Infamia va se dica: „fora onóre; unu individú adeca: carele si-a pusu onórea séu reputatiunea (estimatiunea publica) cum se dice — in cuiu.” Cugetu se începu cu definitiunea infamiei din dreptulu romanu, dar fiindu că infamia germana, séu infamia satorita in dreptulu germanu mai nou, de si deosebita de infamia romana, coincidea totusi in multe puncte cu acést'a, voiu se vorbescu de infamia satorita in dreptulu germanu. Efectele ei in genere, nu se întindu la unele drepturi private, fora numai la reducerea abilitatii de dreptu, in catu este onórea civica presupusitiunea — personalitatii. De acea si suntu urmarile infamiei: detragerea oficiiloru publice si neabilitatea de a le mai poté imbracă; perderea drepturiloru politice cetationesci, si anume: a dreptului aptivu si pasivu de alegere; eschiderea din triburi si corporatiuni; detragerea drepturiloru politice ce se competu nobletiei, etc.

Den caus'a valórei cei mari a deplinei indreptari, ce o are totu omulu in vietia sociale, se pronuncia infamia numai in casurile unei demoralisatiuni totale si la crimine mai mari.

Dreptulu penal pronuncia infamia, candu ca pedepsa direpta pentru o crima, candu ca o urmare a unei alte pedepse, a careia suferire sta in contradicere cu demnitatea morale a omului, precum este: afigerea numelui séu portretului pe furci, espunerea criminalistului in publicu, lovirea lui cu lopata, etc. etc.

Cu Dta inse, Dle prof. gimn. si ases. consist. nu potu vorbi in privintia acést'a, căci in contra unoru „defepte” si dicii se lupta de giab'a; detorescu inse desluciri o. publicu cetitoriu, ca asiá cunoscendu-mi faptele si motivele lor, se judece, daca m'am facutu vinovatu de crimea „calumnii si a infamiei” fatia cu statulu preotisceu, séu si numai cu Rev. D. Vicariu G. M.

In 17. Augustu a. c. comitetulu granitirescu den Nascudu erá pre acolca, a insarciná pre Rev. D. Vicariu G. M. cu propunerea religiunii in tóte 4 clasele gimnasilu; desí fie care membru alu comitetului avea convingerea, casi mine, că Dlu e ingreunatu cu ducerea a 8 oficie (impunindu-se acum'a cu deputatiunea la Posta, si alu 9-le.)

Nu le voiu repeti aici, căci O. publicu le scie; voiu aminti numai ceea ce se tiene de obiectulu cerutu, că adeca: Dsa aude greu, că e si gangavu de limba (dealtucum neajungeri pentru care nu póte omulu) dara e si legatu cu propunerea materici cu totulu de carte, defepte de care se sciuura studintii folosi minunata de bine; si éca rezultatulu respektivu evident!

Speramu inse, că comitetulu va ascultá numai de convingerile sale, cu atata mai multu că candidati de catechetu aveamu desui, candu éta că propunerea acést'a se face in favórea Dlu vicariu. Vediendu că nici unu membru nu se scóla pentru interesele junimei, facui io acést'a cu sinceritatea ce-mi jace in sange, a-nume dein motivulu că inaintea mea — desí laicu — propunerea religiunii in 4 clase gimnasilu nu erá unu lucru „bagatelú” ca in ochii parintelui prof. gimn. si Ases. cons. Leone Pavela.

Dreptu e că am cadiatu cu propunerea mea, inse mi-am salvatu consciintia; véda acum ceialalti membri ai comitetului cum si-o vor salvá si linisei densi pre a loru!

Li potescu, ca consciintia loru se li fie asiá liniseita, ca a mea!

Éca O. publicu cetitoriu, starea ca adeverata a lucrului, si pana candu Dlu Pavela nu mi va dovedí, că cele dice despre Dlu Vicariu sunt neadeverate, pana atunci 'lu dechiaru eu de calumniatoriu.

In catu pentru cealalta imputare, cumca io asiú nutri o ura nestemperata in contra íntregu statulu preotisceu, acést'a e o scornitura tendentiósa, si aseniene calumniatoriu.

Io n'am avutu a face fora numai cu Dlu Vicariu in modulu aretatu mai sus. Ori dóra Dlu Vicariu e — statulu preotisceu?

Scornitura tendentiósa e si acé'a, că eu asiú fi fostu in contra alegerei Dlu Masimu Popu de prof. gimn. — Binevoiesca Dlu Pavela a cetí protocolulu de alegere, si va aflá, că Dlu M. Popu fu alesu — nu prin majoritatea voturiloru, cum schimosiesce Dlu Pavela adeverulu, ci „unanimu.” Asemenea e si „inversunarea” ce mi-o atribuc, că asiú ave-o in contra persoanei Rev. D. Vicariu, o insinuare malitiósa.

(Vá urma.)

Basilii Buzdug.

Romania.

In senatulu din Bucuresci in siedintia-i de la 12 I. c. st. v. se facú o interpelatiune de interesu politicu, careia i urmá si respunsu totu de asemenea interesu. Le reproducemu dupa „Romanulu.”

D. Ioan Manu a cerutu de la D. Ministru de esterne se bine-voiesca a depune pe biroulu Senatulu actele ce au medilocitu íntre guvernulu si innalt'a Pórta in privintia actuala nóstre situatiune politice.

D. Ministru de esterne raspunde că ar dorí se depuna actele si documintele cari s'au facutu in Constantinopole, si prin cari s'a recunoscutu situatiunea nóstra politica, inse pana in diu'a in care se vor deschide conferintiele cari au a íntregistrá tóte actele politice, crede că ar fi in contra intereseloru tierii si in contra cuviintiei ce detorimu catra poterile bine voitóric cari ne au protegiatu pan' aci.

Crede că cu tóte inse că nu póte d'ocandata se depuna aceste acte, totusi inse póte comunicá Senatulu din consecintiele aceloru acte degiá implinite si recunoscutu de tóte poterile.

Astu-felu unirea este pentru totudéun'a consolidata.

Ereditatea Domnitoriului si dreptulu tierii de a contractá acte internatiunale precumu Conventiunea dintre Rusia si Austria pentru navigatiunea Prutului, ba inca si actele ce tier'a este in momentul de a incheia chiaru cu Pórta.

Si in fine dreptulu de a ne fi datu o constitutiune, la care interventiunea strainului au fostu inlaturata, nu precumu pe timpurile regulameutului organicu si ale Statulu. (Aprobati generali.)

Pentru ce s'atinge de drepulu de a taiá moneta, si a face decoratiuni de distinctiune, degiá proiectele suntu trimise in Camera de unde esindu se voru trimite la Senatu.

Despre *Proieptulu de lege* pentru infintierea unei nóue sisteme monetare si pentru fabricarea moneteloru natiunale estragemu:

Art. 1. Se adópta sistem'a monetara diecimala, astfelu precumu existe in Francia, Itali'a, Belgi'a si Elveti'a. Cinci grame argintu din care nóue parti din diece argintu finu si o parte din diece aliagiu, compunu unitatea monetara a Romaniei sub numire de Leu.

Art. 2. Leulu se imparte in un'a sutimi.

Art. 3. Monedele Romane suntu:
a) in auru: Pies'a de 20, de 10, de 5 lei.
b) in argintu: Pies'a de 2, de 1, de 1/2 „
c) in arama: Pies'a de 10, de 5, de 2, si de un'a sutime.

Art. 4. Monetole de auru cuprindu titlulu de nóua parti din diece auru finu si o parte din diece aliagiu.

Art. 5. Monetole de argintu cuprindu titlulu de nóua parti din diece argintu finu si o parte din diece aliagiu.

Art. 6. Monetole de arama se compunu din 95/100 de aramu.

Idemu 4/100 de cositoru.
Idemu 1/100 de zincu.

Art. 7. Dupa antaia emisiune a monetei de arama tóte compturile statulu nu se voru mai tiné in lei vechi si parale, ci in lei noi si sutimi. Asemenea suntu datóre tóte stabilitamentele publice, toti bancherii, comerciantii si industrialii a tiné registrele si comptabilitatea loru in lei si sutimi, conformu nóuei sisteme monetara.

Art. 8. Pentru regularea compturiloru si calcularea leiloru vechi si paraleloru in lei noi si sutimi si viceversa se alatura tabel'a lit. A) dupa care se voru face calculele de transferare a tuturoru compturiloru; obligatiuniloru, bunuriloru, póltilorulu, etc.

Art. 9. Se va fabricá si emite mai antaiu moneta de arama de acaria circulatiune se simte mai imediata necesitate. Monetole de argintu si

Pomii raiului,
Laud'a domnului,
Unii in floría
Altii se cocea
Atii 'mi perdea
Frundiele si pómele, —
Susu pe ramurele
Canta paserele,
Dar' nu-su paserele,
Ci suntu sufletiele.
Ele cá cantá
Si cá se laudá;
„Ferice de noi
Si de voi de doi, —
De parinti de-ai nostri
De nanasi de-ai vostri,
Ice vor vení,
Bine vor gasi!”
Adamu rentorcea,
Din raiu 'lu scotea,
Si 'n iadu 'lu bagá, —
Sórele vedea
Si se spaimená! —
Pomii iadului
Ur'a domnului,
Negri si perlití
La frundie sberciti,
Susu pe ramurele
Canta paserele,
Dar' nu-su paserele
Ci suntu sufletiele.
Ele cá cantá
Si cá se vaitá:

„Vai si-amaru de noi
Si de voi de doi,
De parinti de-ai nostri
De nanasi de-ai vostri,
Ice de-or vení
Bine n'or gasí
Ci de ar grabí,
Ca se se boteze
Se se crestineze!”
Sórele audiá,
Si se minuná,
Dar' Adamu graiá:
„Se scii cá-i pecatu,
Si tu vini in iadu,
De iai pe-a ta sóra,
Pentru socióra!”
Sórele graiá:
„Eu m'oiu insurá,
Nu potu far' de ea!”

IV.

Sóre luminatu,
Trupu far' de pecatu,
La Jan'a mergea,
Apoi 'i dicea:
„Aid' se ne luámu
Se ne cununámu!”
Jan'a i-a graitu.
„Nici n'am auditu,
Nici s'a pomenitu, —
Sora dupa frate
Nunta cu pecate, —
Atunci m' ei luvá

Si me'i cununá
Candu faci podu d'arama
Peste marea négra,
Cu eracii de céra,
Cá-i o nunta rara, —
Pe podu monastire
Pentru a nostu vestire
Si tu 'mi aduni
De peste trei lumi
Patrudieci de popi
Si atatia protopopi,
Patrudieci de diaconi
Si atatia vladiconi, —
Ei se se adune
Si se ne cununé!”
Sórele facea,
Jan'a, ce-i dicea, —
Si la nasiu pornia
Nasiulu cá vonia,
Pe Jan'a-o ducea,
Si ei totu mergea
Pana ajungea
La cea monastire
Pentru a loru vestire. —
Candu ei 'mi intrá,
Popii li cantá
Unii, de fratia
Altii, de cununia,
Jan'a superata
Ese-afara 'ndata,
In mare sariá
Si din graiu graiá:
„Candu eu voiu santi,

Tu vei resari,
Candu tu vei santi,
Eu voiu resari. —
Ne vom mai privi
Ne vom intalni,
Fara 'mbratisiare
Fara sarutare!”
Sórele-o cautá
Dara n' o aflá,
Si elu cá s'a dusu
Totu catra apusu,
Si de superatu
In nuori s'a culcatu!
Jan'a cá-mi esia,
Si mi s' aretá,
In capetu de mare
Totu spre innaltiare,
Si candu se suiá
Luna se facea,
Mandra stralucindu.
Nóptea resfirandu.
Candu diori reversá
Lun'a se culcá,
Sórele esia, —
Unulu s'aretá
Altulu s' ascundeá,
De se si privia
Totu nu se 'ntalniá
De-a se 'mbratisia
De-a se serutá!!

apoi de aur se voru fabrica si pune in circulatiune treptatu si la timpulu oportunu.

Pentru inceputu se va fabrica moneda de arama in catime de 69.000,000 piese, in lei 4.000,000.

Art. 10. Monet'a va avea pe de o parte armele tierii si pe de alt'a indicatiunea valórei nominale si anulu.

Art. 11. Monetele de aur si argintu ale Francioi, Belgioi, Italiei si Elvetiei fabricate dupa aceiasi sistema monetara, se voru primi in tíera la tóte casele publice, d'o potriua cu monet'a legata a tierii.

Art. 12. Cele-lalte monete straine de aur si argintu, cate circula astadi in tíera, se voru primi la tóte casele publice inca pentru timpulu pana candu se va face emisiunea I, a monetei nationale de argintu si de aur pe pretiurile stipulate in tabel'a lit. B. anesata la acésta lege.

Dupa trecerea de síese luni de la antai'a misiune a monetei nationale de argintu si de aur, monetele straine de argintu si aur, afara de cele ce represinta sistem'a monetara a Francioi, voru incetá d'a mai avé unu cursu legalu si obligatoru.

Art. 14. Acésta sistema monetara se pune in aplicere de la dat'a a unci publicatiuni de trei luni termenul ficsatu de ministerulu finantieloru.

Art. 15. Este interdisu caselor publice a acceptá, dupa trecerea terminului prevediutu la art. 12 alte feluri de moneda de catu cele legale, intre care se socotescu si monetele de aur si argintu Francese, Italiane, Belgiane si Elvetiane fabricate dupa acea'si sistema monetara.

Art. 16. Nimeni nu va fi tinutu a acceptá in plata monete de arama pentru o suma mai mare de trei lei, ori care ar fi sum'a ce este de plata.

Art. 17. Dupa trecere de síese luni de la antai'a emitere a monetei nationale, monetele straine de arama ce circula asta-di in tíera incéta d'a mai avé cursu.

Art. 18. Corpurile legiuitóre ficséza din timpu in timpu, dupa oportunitatea si in urm'a propunerii ministrului de finantie, felurile si catimele moneteloru ce se voru fabrica.

Art. 19. Monetele nationale usate se voru stringe, topí si se voru inlocuí prin altele noi. Cheltuial'a acestei operatiuni se va trece in bugetulu statului.

(Semnatu) Min. Finan. P. Mavrogheni.

Camer'a deputatiloru.

In siedinti'a de la 13 I. c. se debatú cu focu supra cestiunei bugetarie, si supr'a imprumutului Oppenheim. In ace'a siedintie inse debaterile nu se finira ci se continuara si in siedinti'a urmatorie in care se facura mai multe amendamente fara se fie fostu primite. Reproducemu amendamentul comisiunei bugetarie care este a dlui dep. Jonescu inse modificatu de ace'a. Elu dice:

„Comisiunea conchide, cá desi imprumutulu Oppenheim este facutu intr'unu modu nelegalu si ruinatoriu pentru tíera dupa insusi daclararea guvernului, inse ca faptu indeplinitu si numai spre ferioirea discreditului financiaru alu tierii ea este nevoita a propune adunarii inscrierea in bugetulu ministrului de finantie a anuitatii de 8,425,103 lei, parale 11.

„In ce s'atinge de d. I. Balacianu care a contractatu acestu imprumutu, in fati'a declaratiunii facuta de d. ministru in siedinti'a de ieri, cá primesce asupra-si tóta responsabilitatea acestui faptu, comisiunea retrage propunerea sa pentru darea in judecata a agintelui guvernului.

„In ce s'atinge de procedur'a positiva de ministru, in acésta cestiune, adeca a recunósce unu imprumutu declaratu la inceputu si de elu insusi ca facutu fara procura speciala si in pagub'a tierii, si acésta fara a rezervá aprecierea fapteloru poterii legiuitórie, candu nu mai erau de catu 12 dile pana la intrunirea ei; comisiunea recunósce cá acestu modu de procedura a compromisu intr'unu chipu gravu interesele finantiarie ale tierii.“ (Urméza subierile com.). — Asiá discussiunea a urmatu pana da 9 óre sér'a luandu inca mai multi deputati cuventulu pro si contr'a. Resultatulu debateriloru de astadi aréta cá propunerea dlui Jonescu ce o publicaramu mai susu ca modificata de comisiune, punendu-se la votare, se respinse cu 68 voturi contra 29.

S'a pusu apoi la votu o propunere a dlui Boiarsescu conceputa in terminii urmatori:

„Considerandu cá prin legea votata de constituanta care a datu guvernului autorizarea d'a contractá unu imprumutu nu se vede vr'o aretare de conditiuni, neci vr'o reserva a ratificarii adunariloru vinitórie;

„Considerandu cá in consecintia acestu imprumutu este legalu si trebuie cifr'a lui prevediuta in bugetulu anului curinte;

„Adunarea decide a se inscrie acésta cifra in bugetu, inlaturandu conclusiunile comisiunii bugetarie.“

Acésta propunere se primesce cu 58 voturi contra 40. — Dlu I. Bratianu se abtine de la votu din caus'a ultimeloru cuvinte ale presiedintelui consiliului pre cari le vom reproduce in estrasu in nrulu urmatoriu.

Serbi'a.

Despre inarmarea Serbiei vinu den Belgradu urmatóriele sciri mai prospote: In arsenalulu den Kragujevatz se lucra di si nópte si se mai ascépta totacolo se soséca 45.000 pusce cu acu (Zündnadelg.) care se procurara de la fabrice straine. Cu unu serbu care posedé mori proprie de prau s'a contractatu o catime de 400.000 oca prau de pusca. Regimulu Romaniei si-a procuratu 200.000 oca. Regimulu Serbiei a contractatu mai departe cu doi gidovi din Austria ca acésti'a in restimpu de síese septemana se procure Serbiei 2000 cai. La universitatca din Belgradu se propunu studii militaresci, éra studintii se osercita in armo in fiecare di de la 4 pana la 6 óre sér'a; se pregatescu ca in timpulu actiunii ei se ocupe posturile de oficiu intre armat'a populara. Serbii dorescu fórte multu momentulu in care se pasiesca pre campulu de batalia pentru nepondint'a loru; toti suntu entusiasmati. Serbiloru li este frica, ca Turci'a va incungiurá erumperea resboiului prodanu — póte fi — cetatile Serbiei. In acestu casu inse se amana treb'a numai pre unutimpu — conflictulu cu Pórt'a nu póte se se evite — cáci serbii nu voru dara nici cá potu se se pacuiésca nainte de ce si voru avé libertatea completa.

Economia.

Oradea-Mare 29 jan. 1867

Astadi in tergulu nostru de septemana bucatele trecura cu urmatóriele pretiuri: Gráulu celu curatu din jurulu Oradii adeca din Biharea 12 fl. siniculu, — gráulu mestecatú 10—11 fl. v. a.

Siniculu de ordiu 6 fl. v. a. Ovesu nu erá. Siniculu de papusioiu 8 fl. — Fasol'a, linteá, madiarea si malaiulu menutieli se cumpera totu cu pretiurile de pana acum'a.

Ból'a de vite au incetatu, din care cauza si tergurile de vite incepu a se tiené éra si regulatu.

Nemica imbucuratoriú nu gasescu de insciintiatu neci pre terenulu culturai material neci pre cel'a alu celei spiretuali.

Agricola.

VARIETATI.

— *Recunoscintia publica regimentului romanu banaticu den granitia.* Generalulu Ioane Weymann, fostu in servitiu la numitulu regimentu, acum'a asiediatu in pensiune ca generalu, a indreptatu o scrisóre contra colonelulu Stanoilóvié, carele prin ordine de la comand'a regimentului ddo 24 noem. 1866 Dep. U 1735, o facú cunoscuta tuturor companieloru din acelu regimentu romanu. Producemu urmatóriele: „Cu cuvinte de impartasire si bucuria sincera voiu exprime sentimentulu inimii mele pentru laud'a prè nalta, ce bravii romani — de cari avui onóre a me tiené 18 ani si a li fi capu — si-castigara de nou si secerara laure pline de onóre pentru portarea loru eroica si curagiósa in ultimele batalii fatali. M'a umplutu de mandria laud'a nalta a Innaltici Sale imperatesci Domnului Arciduce Ernestu, pronuciata ieri in publicu, in fati'a numerosiloru generali ce se infatisiasera la audiintia. Innalt'fa Sa laudá portarea escelinte a regimentului in bataliele sangeróse, si facú ca cati-va din cei de fatia se-si castige o judecata mai buna despre granitarii, si desclinitu despre acestu regimentu, ceea ce se latí si

mai tare prin o ordine generala aparuta in diurnalele militari si in altele. Ca aderinte fidelu alu braviloru romani, si la departare me voiu impartesi de tóte evenimentele ce vor intimpiná, si te rogu stimata amice, ca demnu succesoru alu meu la comand'a acestui harnicu regimentu, te rogu spune tuturoru braviloru romani salutarile mele cordiali si impartasirea mea deplina . . . Cu laurele castigat, odihnésca cu totii desfetati in cercurile familieloru loru, si-si aduca a minte de amiculoru care acú se departa deocamdata dar li remane fidelu si aplecatu. Primesce D'fa asecurarea de desclinit'a mea stima mare, rogandu-te se esprimi salutarea mea cordiala tuturoru domniloru din eroiculu regimentu alu Romaniloru, asemenea se esprimi tuturoru acestoru ostasi bravi casí de modelu. Sum etc. Weymann m. p. general-maj.“

— *Denumire.* Rs. D. asesoru consistoriale Ioane Sabo, e denumitu de canonicu la capitululu romanu gr. cat. den Oradea-Mare.

— *Eppulu de Agri'a, Simor,* e denumitu de Primate alu Ungariei.

— *Vien'a* va primi éra si fortificatiuni ceea ce la loculu competinte s'a si decisu in septemana trecuta.

— *Umbertu,* principele de coróna alu Italiei, se ascépta se soséca la Viena in dilele prime ale lunei lui fauru. Suit'a lui va fi mare, din care se crede cá va face parte si renumitulu generalu Cialdini.

— *Reminiscintie de la fostulu ministriu unguurescu.* „Nar. nov.“ si-duce a minte cá in 1848, primul actu oficiale alu ministeriului unguurescu a fostu o estafeta catra primariulu din Zagrabia provocandu-lu si amenintandu-lu cu pedépsa de mórté daca nu va prinde pe „patriotii croati,“ periculosi caucii magiare. I s'a alaturatu list'a lunga a celoru „periculosi,“ cu demantatiune a-i trimite la Pesta, pentru ca in capital'a Ungariei se fie judecati de catra tribunalele militari.

— *Istori'a unui ordu.* In armat'a austriaca sunt duoi medici primari, de asemene nume si conume. Unulu e statiunatu intr' unu orasielu in Transilvania, cel'a laltu in Praga. Cestui din urma i se dede ordulu Franciscu Josefínu pentru meritele in resbelulu din urma. Cu bucuria mare alergá la comandantele fortaretiei loc. de gen. Weigl rogandu-lu se astérna la loculu prè naltu multiamit'a umilita. — In dilele trecute, noulu comandante militar alu Boemie príncipele Montenuovo chiamá la sine pre medicu si-i dise: „Dta nu de multu ai capetatu unu ordu“ — „Asié (respunse mediculu) si l'am rogatu pre comandantele fortaretiei se astérna Mai. sale multiamit'a mea.“ „Ai si multiamitu, — replicá príncipele — apoi dara te poti duce cu ordulu in scirea lui Dumnezeu.“ Mediolu esí, fora a precepe ceva. In antecamara i spuse ajutatele príncipelui cumca cestiunatul ordu a fostu menitu si e predatu mediculu de asemene nume din Transilvania.

— *Rechiamatiuni.* Marele duce Leopoldu de Toscana, basandu-se pe tratatulu de pace intre Austri'a si Itali'a, rechiamá de la guvernulu italianu multe pretióse, mobile, icóne, intre cari trei de la Rafael s. a. l. in pretiu de 50.000,000 lire (de presentu facu in bani austriaci cam 24 1/2 milióne fl.) Guvernulu italianu a compusu o comisiune insarcinata cu esaminarea acestoru pretensiuni.

— *Bibliografia.* A esitu de sub tipariu: „Dictionariu portativu germano-romanu de Theocar Alexi, pretiulu 4 sfanti. Bucuresci. Impri-meri'a Ioane Weiss, strad'a Beserie'a Ieni Nr. 1“ — „Candu n'aveamu ce face. Poesii de Alexandru Candiano. Bucuresci. Typographi'a nationale, strad'a germana, hanulu Ghermany nr. 2.“ Pretiulu este 2 sfanti.

— *Pedéps'a de mórté* veni éra si la debateru in camer'a a dóu'a din Belgiu. Contrarii acestei pedepse sunt multi, si sperámu cá vor invinge, considerandu progresulu celu mare alu sciintieloru juridice in Belgiu, si institutiunile politice cele liberali. Cu acésta ocaziune nu lipsescu neci in diuarie pledarile contra pedepsei de mórté. „Journal de Gand“ aduce unu casu: Pietru Dobbels, la 1855, ca taciunariu si care a comisu atentatu a supra vietci, fu judecatu le mórté, pentru cá tóte probele ce le cercié codicele se potura aplicá la densulu. Prin grat'fa regelui, pedéps'a fu schimbata intru inchisóre si lucru fortiatu. Dupa cinci ani, unu individú facú o dechiaratiune, din care se vedíu fórte apriatu cá foculu s'a nascutu den neprecugetare. Se intielege cá Dobbels delocu fu scosu

din temnitia si pusu in libertate, dar acum'a erá tardú pentru cá sanetatea lui se ruinase in catu n'a mai fostu in stare a se sustiené cu lucrulu maniloru sale. De la ministeriulu de justitia are parte de unu micu ajutoriu.

Responsuri.

Dlu B. in Bud'a. Dlu Ger. V.—ú nu a fostu nici nu este abonatu, pentru acea n'a primitu fóia, se i-o trimitemu? — Dlu G. Ard. in Temisióra. Dlu capitanu alu cetatii P. C. are se primésca fóia pana la finea lui juniu, pentru cá in patriariulu trecutú a fostu abonatu de 2 ori, si solvitú; — reclamatuniile le facusi prè in graba; epistolatu cu abonamintu am primit'ó in 20 sér'a, in 23 ai reclamatú. — Dlu G. C. in Temisióra. Respektivulu dnu. Ch. Giuc. nu este abonatu. — Dlu Nediciu in Oravitia. Noi am trimesu totdeun'a separatú, pentru fie care pre numele seu. — Dlu T. F. in F. Lugas. Smint'a sa delaturatu, sperámu ca primesci fóia regulatu. — Dlu D. St. in Semlaculu mare. Nu e vin'a nóstra, intre altele adresa d'tale vom típario cum postesci. — Dlu I. Ardeleanu in M. Radna. Pentru banii trimisi ai se primesci Albina pana la finea lui martiu. — Dlu St. Ant. in Fagetu. Dta ai restatu numai cu 2 fl. v. a. vei primi Albina preste totu anulu ca rabatu. — Dlu M. Bocsiunu in Curticiu. Respektivulu D. I am trimisu fóia regulatu si acum a dóu'a óra. Posta de aici nu spedéza pentru Curticiu de catu prin Szólnok, alteum noi trimitemu bucuosí. — Dlu I. Bireca in Voitegu. Smint'a s'a curesu, vei primi Albina pana la finea lui decembre a. c. — Dlu Th. P. in Sicianu. Nu scímnu unde este smint'a, la noi nu e, acésta scímnu. — Dlu N. Nic. in Ciacov'a astadi ti alaturámu nrul doritu, abié l'am aflatu, pentru cá nu scímnu care e. — A dm.

Cursurile din 31 jan. 1867. n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	55.30	55.50
„ „ contributiunali	92.—	92.25
„ „ nóue in argint	89.25	89.75
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	81.25	81.75
Cele nationale cu 5% (jan.) ..	70.70	70.70
„ metalice cu 5%	60.—	60.25
„ „ mai-nov.	64.—	64.25
„ „ 4 1/2%	53.25	53.75
„ „ 4%	45.75	45.25
„ „ 3%	34.50	35.50
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	82.—	82.20
„ „ „ 1860 1/3 in cele intregé ..	87.—	87.20
„ „ „ 1/3 separata ..	93.—	93.50
„ „ 4% din 1854	77.50	78.—
„ „ din 1839, 1/3	143.75	144.25
„ bancel de credit	131.25	131.75
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	88.50	89.50
„ imprum. príncip. Esterházy á 40 fl. ..	98.—	100.—
„ „ Salm á „ ..	30.50	31.50
„ „ conf. Palfy á „ ..	26.50	27.50
„ „ prínc. Clary á „ ..	29.—	29.50
„ „ cont. St. Genois á „ ..	26.75	27.25
„ „ prínc. Windischgrätz á 20 ..	18.—	19.—
„ „ cont. Waldstein á „ ..	21.50	22.50
„ „ „ Keglevich á 10 ..	14.—	14.25
Obligatiuni desarsinatóre de pament:		
Cele din Ungaria	72.90	73.30
„ Banatul tem.	71.—	72.—
„ Bucovina.	69.75	70.—
„ Transilvania.	67.75	68.25
Actiuni:		
A bancel nationali	735.—	736.—
„ de credit	168.—	168.20
„ „ scont	624.—	626.—
„ „ anglo-austriace	87.50	88.—
A societatei vapor. dunar.	484.—	486.—
„ „ Lloydului	185.—	187.—
A drumulu ferat de nord	163.—	163.20
„ „ „ stat	206.—	206.20
„ „ „ apus (Elisabeth) ..	138.25	138.75
„ „ „ sud	204.—	204.50
„ „ „ langa Tisa	147.—	147.—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	185.—	185.50
Bani:		
Galbenii imperatesci	6.18	6.20
Napoleon'óri ..	10.46	10.47
Friedrich'óri ..	10.95	11.—
Suverenii engl.	13.05	13.10
Imperialii rusesci ..	10.75	10.80
Argintul	129.75	130.—

Concursu.

Pentru intregirea vacantei Statiuni inventatoresci din comun'a Spat'a. Emolumintele anuali sunt 50 fl. 50 cr. v. a. 3. jugere de aratura, 1. de fenatiu, 1/2 de gradina, 10. chible de grau, 18. cucurudiu, 50 ¤ de sare, 100 ¤ de clisa, 15 ¤ de lumini, si 8. orgú de lemne. Doritorii de a ocupá acestu postu, in terminu de patru septemane de la antai'a publicare, — adresandu-si recursurile sale catra venerabilulu Consistoriu Aradanu fiindu timbrate, si providiute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pana aci si despre portarea sa morala si politica — se le trimita subscriului. Lipova 29 decembre 1866. Ioane Tieranu, [3—3] dist. protop. si inspect.